

Txakurren gaitasun harrigarriak

Txakurrek gizakiari egoera askotan mesede handiak egiten dizkiote: etxe-zaintzaileak edo itsuentzako gidari dira, erreskate-lanetan laguntzaile eta abar. Izan ere, txakurrek era askotako abileziak dituzte. Gai hori abiapuntu, sekuentzia honetan ariketa hauek egingo dituzu:

- Txakurra laguntzaile erabiltzeko moduko egoerei buruz hitz egin.
- Audioa entzun ondoren, galderei erantzun eta ahoz entzundakoaren laburpena egin.
- -T(z)EKO gauza izan /- T(z)EN trebea izan. Testua irakurri ondoren, txakurren abileziak zerrendatu eta komentatu taldean.

Zertarako gai dira txakurrak?

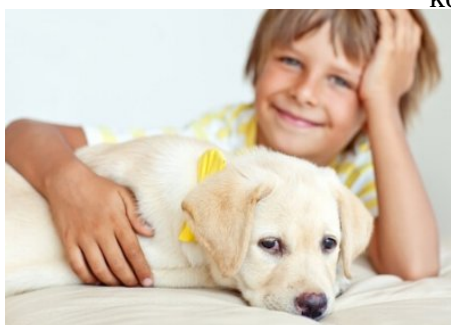
Txakurrak gizakiei laguntzen trebeak dira. Eta hainbat egoeratan beraien laguntza garrantzitsua izaten da. Erreparatu beheko irudiei eta erantzun beheko galderari. Ondoren, komentatu erantzunak taldean.

Mendian, pertsonen erreskatean laguntzeko gai dira.

Itsuei gidari lanak eta konpainia egiteko gai dira.

Haurrei konpainia egiten eta irakasten trebeak dira.

Bururatzen zaizu txakurra laguntzaile modura erabiltzen den beste egoeraren bat? Komentatu taldean.

Txakurak irakurtzen laguntzeko

Jarraian, txakurra erabiliz martxan jarri den ekimen bitxi bat ezagutuko duzu. Entzun ondoren, erantzun beheko galderei, gero denen artean ahoz laburbiltzeko.

1. Zer helburu du proiektuak eta nori zuzenduta dago?

.....

2. Nola bururatu zitzaion Nekaneri tailer hauek abian jartzea?

.....

3. Nola daude antolatuta tailer hauek?

.....

4. Txakur guztiek balio dute tailer hauetan parte hartzeko? Nolakoek izan behar dute?

.....

<https://labur.eus/uw4hkwky>

Txakurren abileziak

Gotzon Garatek liburu bitxia idatzi zuen txakurrei buruz. Benetako istorioak bildu zituen, batzuk berari edo lagunei gertatuak, beste batzuk, aldiz, komunikabideetan azaldutako albisteak.

Irakurri “Zakur laguntzaileak” ataleko kontakizun hau. Eta ondoren, erantzun beheko galderei eta komentatu taldean.

ZAKUR LAGUNTZAILEAK

Lehenago, lehendabiziko mundu-gerratearen ondotik batik bat, zakurrek itsuei laguntzen zieten. Orain lan askoz korapilatsuagoak egiten dituzte. Lacey Rompkins gaztetxoa, adibidez, galduta egongo litzateke Ruhr bere hiru urteko golden retriever maiterik gabe. Lacey-k bizkarrezurreko muskuluen atrofia dauka. Zakurrak kaxoia zabaldu eta behar dituen jantziak edo oinetakoak ekartzen dizkio. Hozkailua zabaltzeko ere gauza da eta hara! Laceyri eskura ematen dio behar duen botika. Bereziki hezitako zakurrek arropa-garbitegieta zer egin badakite, txartelak erosten dituzte, nagusiak konortea galduz gero telefonoa erabiltzen eta gaixoaren gainean manta bat ipintzen ikasten dute. Urtero, Estatu Batuetan horrelako 600 zakur gaitzen dituzte. Zakurrok 120 orduko entrenamendua izan dute eta 20 agindu diferente ikasten dituzte. Batzuk sokak hartzen eta erosteko gurditxoak bultzatzen ere trebe dira. Zakurrek, behartuei, laguntzeaz gainera, maitasuna ematen diete, eta konfiantza ere bai. Elbarri horiek ez daude lagun hurkoen menpe lehen bezala. Zakurrok lan handia egiten diete. Zerbait lurrera erori eta berehala, ahotan hartu eta eskura emango diete.

Beste kasu batzuetan, etsita bizi ziren gizon eta emakumeek, zakur horiei esker, itxaropena eta lagun bat izan dute bizitzan. Areago, emaztearekin eta haurrekin gogor eta latz ziren senarrak eta aitak, zakur bat lagun hartu eta eztiago eta adiskideago egin dira.

Gotzon Garate. "Zakurra zeure laguna" 2002, Elkar. Bertsio laburtua.

1. Txakur honek Lacey Rompsiri laguntza handia eman zion. Ezagutzen duzu edo irakurri izan duzu inoiz honen antzeko kasurik?

2. Testuan txakurrek dituzten zenbait abilezia aipatu dira. Baina zehazki zer egiteko gauza edo gai dira?

Zerrendatu, denen artean zuen ustez harrigarriena denetik hasita. Adostu zerrenda taldean.

Zerrenda osatzeko egitura hauei jarraitu:

Txakurrak-t(z)eko
gauza (gai) dira.

Txakurrak -t(z)en trebeak
dira.

Txakurrak irakurtzen laguntzeko (Ereduak)

1. Zer helburu du proiektuak eta nori zuzenduta dago?
(Irakurzaletasuna bultzatzeko helburua dauka eta 3 eta 5 urte bitarteko haurrei dago zuzenduta.)
2. Nola bururatu zitzaion Nekaneri tailer hauek abian jartzea?
(Bartzelonan masterra egiten ari zela, bertako Sant Joan de Deu ospitaleko ikastetxean haurrekin egiten zituzten irakurketa-saioetan bururatu zitzaion.)
3. Nola daude antolatuta tailer hauek?
(Denak borobilean eseri eta haurrek banaka txakurraren ondoan jarrita ipuina kontatzen diote. Ondoren, batzuetan ulermena lantzeko, ipuinarekin lotura baldin badu, txakurra bainatzen dute, adibidez.)
4. Txakur guztiek balio dute tailer hauetan parte hartzeko? Nolakoek izan behar dute?
(Ez, guztiek ez. Izaera berezikoak izan behar dute: lasaiak eta pertsonekin irekiak.)

Transkripzioa

MANU ETXEZORTU.- Abileziez hizketan segi behar dugu, baino kasu honetan txakurrek dituzten abileziez. Txakurren dituzten abilezien berri bagenuen gaur baino lehen. Konpainia egiteaz gain, erreskatetan lagundu, itsuei bidean gidatu, sinestezinak diruditen jausi eta malabarrak [malabarismoak] egiten dituzte txakurrek. Ia denetik egiten ikusi ditugu. Baina orain arte ez genekien, entzun ondo, irakurzaletasuna sustatzeko ere balio zezaketela txakurrek Igotz.

IGOTZ.- "Txakurrak irakurzaletasuna sustatzeko bidelagun" proiektu hori du esku artean gure gaurko gonbidatuak. 3 eta 5 urte bitarteko haurrekin tailerrak egiten ari da, txakurrak lagun liburu bat irakurritz. Zalantzarik gabe Manu, ekimen berritzailea da.

MANU.- Oso berritzailea. Nekane Ibarretxe albaitaria da eta txakur hezitzailea. Nekane egun on!

NEKANE.- Egun on!

IGOTZ.- Nola iritsi zinen Nekane terapia eta tailerren mundura.

NEKANE.- Ba beno, ni albaitaritzia ikasten ari nintzen azkeneko urtean, esperientzia gogor batetik pasatu izan nintzen, nire aititta [aitona] hil zen ezta? eta familiarentzat oso esperientzia gogorra izan zen, mingarria. Eta topatu genuen ba txakurra guretzat motibazio handia izaten ari zela. Ba orduan ni jada hasi nintzen pentsatzen ba txakurraren onura horietan. Eta interneten bidez, interneten dena topatzen da eta interneten bada masterra topatu neban (nuen) teknikaria izateko kurtsoa eta abar, eta orduan, nik ba honetan.

MANU.- Txakurrekiko lotura hori sakontzen joan da, eta beno pixka bat indartzen joan da zure kasuan eta pausu bat gehiago eman duzu. Eta orain okurritu [bururatu] zaizu tailer batzuk antolatzea txakurrak eta irakurzaletasuna sustatzeko edo nola sustatu irakurzaletasuna txakurren bitartez?

NEKANE.- Bai, beno berez nire formakuntza, masterra, Bartzelonan egin nuen, Sant Joan de Deu ospitalean, ezta umeeekin. Eta ba beno, hango ikastetxe partean edo egiten genituen irakurketa-saioak umeeekin. Eta ordudanik aurrera pentsatu neban [nuen] igual interesgarria izango litzatekeela ba euskaraz egitea saio hauek ezta? eta euskarazko ipuinak ere irakurtzea umeeekin.

MANU.- Uhm. Hemen gaude Igotz eta biok irudikatu nahian nola diren tailerrak ezta? Txakurrak, haurrak eta zuek. Nola da pixka bat imajina dezagun nola egiten duzuen, irudika dezagun

NEKANE.- Ba begira, hasteko geure burua aurkeztzen dugu. Normalean umeez ez dute espero txakur bat etortzea irakurtzera ezta? Eta gero egiten duguna normalean ba ba beno guztiok borobil batean eseri eta banaka joaten dira txakurraren ondoan jartzen eta txakurraren ondoan irakurtzen, beti txakurra laztantzen dute. Txakurra, txakurrari ipuina kontatu behar diote. Eta gero, batzuetan irakurketa-saio horren ostean ba ekintza bat egiten dugu. Igual ipuinean gertatu baldin bada ba txakurra bainatu egin dute, ba guk txakurra bainatzen dugu. Hori ere ba ulermena ere lantzeko pixka bat ezta? ez bakarrik irakurketa, baizik eta ulermen hori lantzeko.

MANU.- Begira.

IGOTZ.- Beraz haur denek ez dute batera parte hartzen irakurketan. Haurrak banan-banan joaten dira txakurraren ondora, esan dezagun irakurtzera.

NEKANE.- Hori da. Bai.

MANU.- Txakur guztiek balio dute horrelako gauza batean parte hartzeko?

NEKANE.- Beno, txakur guztiek? Ez. Izaera berezi bat izan behar dute. Normalean lasaiak izaten dira, oso irekiak pertsonekin. Gero heziketa berezi bat izaten dute. Ni txakur hezitzailea naiz eta berez nire etxeko txakurrak hezten ditut lan egiteko ezta?